



《托拉奧爾》· 帕拉沙 MIKEITZ · 瑪瑪爾 3

ענין חנוכה

哈努卡（חנוכה，Chanukah）的主旨



對 **ה'** 的愛有兩個來源，兩者都來自上方：使人能夠生起這份愛的力量（「當亞倫（אהרן）點燃時」），以及使這份愛超越人的限度而增長的額外之愛（「當他整理燈盞時」）。人藉著誠命（מצוות，mitzvos）達到這兩者；誠命就像燈油，對心智而言是黑暗的，卻能引下 **ה'** 自己。

為尊崇 ... 而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok



LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/3/

核心要旨

對 **ה'** 的愛有兩個來源，兩者都來自上方：使人能夠生起這份愛的力量（「當亞倫（**אהרן**）點燃時」），以及使這份愛超越人的限度而增長的額外之愛（「當他整理燈盞時」）。人藉著誠命（**מצוות**，mitzvos）達到這兩者；誠命就像燈油，對心智而言是黑暗的，卻能引下 **ה'** 自己。

每節依序列出希伯來文、譯文，以及金色分隔線下的簡短解說。希伯來文中的小號數字是文末註記的標號。

瑪瑪爾概要

哈努卡以燈光紀念，而不用筵席慶祝，因為希臘的禁令針對妥拉，而非猶太人的身體；經文也稱誠命為燈、妥拉為光。誠命如同油：它本身沒有光，然而智慧（**חכמה**，Chochmah）之光——口傳妥拉——卻由此引出。接著，阿德莫爾哈扎肯（**אדמו"ר הזקן**）提出疑問：為什麼稱燭臺（**מנורה**，Menorah）早晨的點燈為「整理燈盞」，而晚上的點燈為「點燃」？燭臺是以色列的總體靈魂，它的七盞燈代表七位牧者，其中包括亞倫；亞倫點燃以色列對 **ה'** 的愛。人可以藉著沉思 **ה'** 對無數世界的王權而培養愛；然而，這一切王權只是 **ה'** 的「名」和祂的謙卑，而 **ה'** 這位獨一者則超越世界。領悟到這一點，靈魂便渴望離開世界，與祂緊密相連。即使這份渴望也是 **ה'** 的恩賜，是「點燃」：賜給一個如夜晚般黑暗的靈魂；而由上方而來、使這份愛增長的愛，則是「整理燈盞」，是亞伯拉罕（**אברהם**）慈愛的早晨特質。兩者都藉著誠命而來；誠命是君王的肢體：握住其中一枝，就能帶來君王本人。開篇提出的「生命之道」這個問題，在本篇已刊行的論述（**מאמר**，maamar）中並未繼續探討。

綱要

- 為什麼以燈光紀念哈努卡** ¶1

希臘的禁令針對妥拉，而非人的身體，因此紀念所依據的是「誠命是燈，妥拉是光」；那麼，什麼是「生命之道」？
- 誠命如油；燭臺的兩種點燈** ¶2

誠命如同油，本身是黑暗的，卻供給妥拉智慧之光。為什麼早晨的點燈稱為「整理燈盞」，而晚上的點燈稱為「點燃」？燭臺就是以色列的靈魂。
- 亞倫與來自上方的愛** ¶3-4

亞倫是七位牧者之一，他點燃以色列的愛；若沒有 **ה'** 的幫助，任何有形之人都無法愛祂。「凡人之火」是人藉著沉思 **ה'** 的王權而獲得的愛。
- 一與獨一：王權即是謙卑** ¶5-8

「一」是 **ה'** 相對於世界而言的狀態；「獨一」則是超越世界的 **ה'**。生命力、王權與讚頌只屬於祂的名，而祂超越世界的偉大正是祂的謙卑。

靈魂渴望超越世界；**ה'** 賜下愛的力量（點燃），並使這份愛增長（整理燈盞）。人藉著誠命——君王的肢體——達到兩者。

關鍵概念

誠命是一盞燈 נר מצוה

誠命被比作燈油：它本身沒有可由心智掌握的光，然而妥拉之光卻由此而來。

整理燈盞與點燃 בהטיבו ובהעלות

這是描述燭臺早晨與晚間點燈的兩個動詞：點燃是 **ה'** 賜下愛的力量本身；整理燈盞則是由上方而來、使這份愛增長的額外之愛。

王后之侍從 שושבינא דמטרוניתא

《the Zohar》（**זהר**）對亞倫的稱號；亞倫點燃以色列會眾的愛，為他們與 **ה'** 結合做準備。

一與獨一 אחד ויחיד

「一」是世界在 **ה'** 面前消融時，**ה'** 的合一；「獨一」則是 **ה'** 自身的狀態，超越與任何世界的關係。

凡人之火 אש של הדיוט

人藉著沉思 **ה'** 的王權而自行生起的愛；這好比祭司帶到祭壇上的火，與從天而降的火並列。

君王的肢體 רמ"ח אבריו דמלכא

二百四十八條積極性誠命；握住其中一條，就能把 **ה'** 自己帶到人面前，就如握住君王的一肢便能帶來君王本人。

為什麼以燈光紀念哈努卡

1 ענין חנוכה.¹ הנה קבעו הנס בנרות.² משא"כ בשאר נסים בפסח ביציאת מצרים תאכלו מצות בפורים ימי משתה ושמחה.³ כנגד הגלות שהיה ג"כ גופני במצרים בחומר ובלבנים.⁴ ובימי המן בקש להשמיד כו' ושללם לבוז.⁵

哈努卡節（חנוכה，Chanukah）的主題。那麼，[賢者]以燈火來確立[對]這一奇蹟[的紀念]。這與其他奇蹟不同：逾越節（פסח，Pesach）時，[為紀念]出埃及，「你們要吃無酵餅（מצות，matzos）」；普珥節（פורים，Purim）時，「宴飲歡樂的日子」——這是與流亡相應，因為那流亡也涉及肉身：在埃及，是「用灰泥和磚」；哈曼（המן，Haman）的日子裡，他企圖「毀滅……」，並「把他們的財物擄掠為戰利品」。

本篇論述（מאמר，maamar）開篇指出，每個節日都以合宜的方式紀念其奇蹟。逾越節和普珥節以飲食和宴席為標誌，因為那些流亡威脅到猶太人的肉身：在埃及受奴役，以及哈曼下令要毀滅他們並掠奪他們的財物。Kehot註記記載，數份手稿將本篇מאמר記為在5560年（1799）哈努卡安息日（שבת，Shabbos）宣講。

משא"כ בחנוכה.⁶ שהיו ישראל שרוים על אדמתם ולא גלו מארצם רק גלות התורה.⁷ להשכיחם תורתך ולהעבירם חוקי רצונך לפיכך קבעו בנרות על שם הפסוק (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור.⁸ ודרך.⁹ חיים תוכחות מוסר.

哈努卡節則不同；當時以色列安居在自己的土地上，並未被逐離國土，只有妥拉（תורה，Torah）遭受流亡：「要使他們忘記祢的妥拉，並使他們違犯祢意願的律例。」因此，[賢者]以燈火確立[紀念方式]，是因為經文（《箴言》6章）說：「因為誡命（מצוה，mitzvah）是燈，妥拉是光，而管教的責備是生命之道。」

希臘人的法令沒有把以色列人逐離國土，也沒有威脅他們的肉身；其目標是妥拉，要使猶太人忘記妥拉並離棄妥拉的律法。因此，救援以燈火為標誌，因為《箴言》的經文稱誡命為燈、妥拉為光。Kehot的一則註記引述雷貝（הרבי）對於為何紀念的不是戰場上的勝利所作的回答：戰爭本身就是為了那些燈火——靈魂之燈和誡命之燈。

ולהבין ענין פסוק זה וגם סיפא דקרא דכתיב ודרך חיים וגו'. צריך ביאור איזה דרך חיים הוא מלבד התורה והמצות האמורה למעלה בפסוק.

並且[我們需要]理解這節經文的含義，以及經文結尾所寫的「而生命之道……」。這需要解釋：除了經文前面提到的妥拉和誡命（מצות，mitzvos）之外，還有什麼「生命之道」？

阿德莫爾·哈扎肯對經文的其餘部分提出疑問。若燈是誡命，光是妥拉，那麼經文所增添的「生命之道」又是什麼？本篇論述的印行文本沒有再回到這個問題。

誠命如油；燭臺的兩種點燈

2 והענין כי מה שהמשיל המצוה לנר¹⁰ והתורה לאור הוא מובן שכמו שהנר נקרא על שם השמן¹¹ כלשון רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] נר של שמן נר של שעה.

解釋如下：[經文]將 מצוה (mitzvah，誠命) 比作燈盞、將妥拉比作光，這一點是可以理解的：正如燈盞以油為名，依照我們的賢者（願其記憶蒙福）的說法，有「油燈、蠟燭」之稱，

經文將 מצוה 比作燈盞，Alter Rebbe 解釋其中的原因。在賢者的用語中，燈盞以其燃料為名（「油燈、蠟燭」），所以「燈盞」指的是燃料。Torah Ohr (Miketz 38b) 後來的一篇 maamar 則以燈芯為名，因為燈芯把光與油連接起來；《Sefer HaMaamarim》5643 年版（Kehot 註釋引述）指出，這兩種解讀意旨相同。

הנה אע"פ [אף על פי] שהשמן אין בו אור מצד עצמו ואדרבה הוא מכבה את אור הנופל לתוכו מ"מ ממנו ועל ידו נמשך להב שלהבת האור הנאחז בפתילה במעט שמן הנמשך אחר הפתילה

那麼，雖然油本身沒有光，反而會熄滅落入其中的光，但光焰的火焰仍由油而來、藉油而引出；這火焰附著在燈芯上，是由沿著燈芯吸上來的少量油所維持的。

油本身不發光；若把油倒在火焰上，反而會使火焰熄滅。然而，附著在燈芯上的火焰，正是由油而來、藉油而燃燒，並由沿著燈芯吸上來的少量油供給燃料。

שהרי בכלות השמן נכבה האור.

因為油一旦耗盡，光便熄滅了。

證據就在於，油耗盡時，火焰便熄滅：光有賴於油。

ככה ממש היא המצוה הגם שהוא רצון המלך בלי שום טעם ודעת ואין בה שום השגה מ"מ ממנה ועל ידה נמשך ונתגלה אור החכמה

正是如此，雖然 מצוה 是君王的意願，沒有任何理由或理解，其中也完全沒有任何可供領會之處，但智慧（חכמה，Chochmah）的光仍由此而來、藉此引下並顯露。

מצוה 如同油。它是君王的意願，其中沒有任何心智所能領會的理由；然而，智慧之光仍由此而來、藉此引下並顯露。

זו תורה שבע"פ [שבעל פה] דאורייתא מחכמה נפקת¹² והחכמה והבנה בתורה שבעל פה הוא רק להבין ולהשיג פי' וטעם המצות כל מסכת לפי ענינה.

這就是口傳妥拉，因為「妥拉源自 חכמה」；而口傳妥拉中的 חכמה 與理解，只是為了理解並領會 מצוות (mitzvos，誠命) 的解釋與理由，每一部論集都依照各自的主題而論述。

這道光就是口傳妥拉，因為《Zohar》說：「妥拉源自 חכמה。」口傳妥拉的全部智慧，只在於闡明 מצוות 的理由；塔木德的每一部論集，都闡述其各自主題的理由。因此，妥拉的「光」是由 מצוה 的「燈盞」引出的。

וביאור ענין זה דרך פרט בעבודת ה'.

[以下]詳細說明這件事在事奉 ה' 方面的含義。

Alter Rebbe現在轉而說明，這一點如何體現在人的事奉 ה' 之中。

הנה כתיב (שמות ל) בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה¹³ ובהעלות¹⁴ אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה¹⁵. ולהבין למה גבי בבוקר כתיב בהטיבו¹⁶ ובבין הערבים בהעלות.

現在經上寫道（出埃及記30）：「每日清晨，他整理燈盞（בהטיבו，be-heitivo）時，要焚燒它〔香料〕；亞倫（אהרן）在黃昏點燃燈盞（בהעלות，be-haalos）時，也要焚燒它。」我們需要理解，為什麼清晨說「他整理燈盞時」，而黃昏則說「他點燃燈盞時」。

妥拉關於焚香的命令中，清晨點燈稱為「整理」，使燈盞良好；黃昏點燈則稱為「升起」或「點燃」。問題是，為什麼描述這兩個時段時使用了不同的動詞。

הנה כנסת ישראל מקור נשמות ישראל נקרא' [נקראת] בשם מנורה והיא מקשה שכל ישראל הם באחדות והיא מתחלקת לשבעה נרות.

現在，以色列會眾——以色列眾靈魂的源頭——被稱為金燈臺（מנורה，Menorah）。它是由一整塊錘打成形的金料[製成]的，因為全體以色列都合而為一，而金燈臺又分成七盞燈。

以色列會眾是所有猶太靈魂共同的源頭，就是金燈臺。金燈臺由一整塊金子錘打而成，表明全體猶太人是一體；然而，它又分枝為七盞燈。

כי דרך פרט יש ששים רבוא נצוצות כלליי' שכל ניצוץ מתחלק לששים רבוא נצוצות פרטיות כמבואר בתניא¹⁷ ודרך כלל נכללו בשבעים נפש שירדו אבותינו למצרים.¹⁸

因為就個別而言，有六十萬個總體火花，每一個火花又分為六十萬個個別火花，如《Tanya》（תניא）所解釋；而就總體而言，它們包含在我們列祖下到埃及時的七十個靈魂之中。

靈魂分為六十萬個總體火花，每個火花又細分為六十萬個個別火花。更概括地說，它們包含在Yaakov家族下到埃及的七十個靈魂之中。

亞倫與來自上方的愛

3 וכלל מן הכלל נקי בשם שבעה נרות דהנה אהרן שושבינא דמטרוניתא^{19, 20, 21} הוא אהרן כהן לאל עליון²² משבע רועים^{23, 24} המפרנסים ומשפיעים אלהותו ית' בכנסת ישראל שיאירו באור האהבה להתלהט אליו ית'

總體中的最總括[層次]，稱為「七盞燈」。因為亞倫（אהרן）是「王后（מטרוניתא，Matronita）的伴郎」，他是「至高者 אל עליון 的祭司」；他是七位牧者之一，滋養以色列會眾，並將祂的**אלקות**賜予他們，願祂受頌讚，使他們發出愛之光，向祂熾然燃起，

七十個靈魂在最總括的層次上匯聚為七盞燈，這七盞燈相應於七位牧者；他們把**אלקות**傳達給猶太民族。亞倫在《Zohar》（זהר）中被稱為「王后的伴郎」；他將新娘——聖者的臨在（שכינה，Shechinah）與以色列會眾——帶到君王面前。亞倫是七位牧者之一，他的職責是使猶太民族閃耀著向 **ה'** 熾燃的愛。《塔木德》列出的七位牧者（Sukkah 52b）並未提到亞倫；雷貝（הרבי）在 Kehot 註釋所引的一封信中，指出其出處在《Zohar Chadash》（זהר חדש）；其中列出亞伯拉罕（אברהם）、以撒（יצחק）、雅各（יעקב）、亞當（אדם）、亞倫、大衛（דוד）和所羅門（שלמה）。

בכלות הנפש כשלהבת העולה מאליה²⁵ ולקיים מצות ואהבת²⁶ שמקבלים עליהם בק"ש [בקריאת שמע] שיהי' [שיהיה] כך באמת לאמתו תקוע בלב כל אחד ואחד מישראל שהאדם מצד עצמו מאחר שהוא מגושם ומלוכלך בענינים גשמיים לא היה יכול לולי הקב"ה עוזרו.²⁷

以靈魂消竭之情，如同自行升起的火焰；並履行「你要愛」這條誠命（מצות，mitzvah），這是他們在示瑪（ק"ש，Shema）中承擔的誠命，使這在至真至實的意義上確實如此，深植於每一位以色列人的心中。因為人自身既有形體，又被種種物質事務所包裹，若非 קב"ה（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」）幫助他，便無法[做到這一點]。

這份愛以「靈魂消竭」（כלות הנפש，kelos ha-nefesh）的方式熾燃：這是一種強烈的渴慕，彷彿靈魂要離開自身而歸向 **ה'**，如同火焰「自行升起」；這是先賢描述點燃燈臺時所用的標準說法。每位猶太人都在示瑪中承擔愛 **ה'** 的誠命；然而，若沒有 **ה'** 的幫助，一個被物質身體包裹的人，無法真正感受到這份愛。

4 והעזר הוא אהבה הבאה מלמעלה להמשיכו אליו. וזהו בחי' בהעלות ובהטיבו. כי הנה אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אע"פ [אף על פי] שהאש יורד מן²⁸ השמי' מצוה להביא מן ההדיוט.²⁹

助力乃是由上而來的一種愛，將他引向祂。這就是「他點燃時」與「他整理燈盞時」所指的層面（בחינה，bechinah）。因為我們的賢者（願其記憶蒙福）曾說：「雖然火從天而降，仍有一項誠命（מצוה，mitzvah），要從普通[來源]取來[火]。」

ה' 的助力以由上而來的愛呈現，將人引向祂；這正是「點燃」與「整理燈盞」這兩個動詞所指的內容。賢者教導說，雖然火從天降在祭壇上，也有誠命要帶來普通的火。

פני הדיוט³⁰ הוא האהבה שאדם לוקח מחמת העולמות מבחי' מלכותו ית' שהוא מלך גדול ונורא על כל העולמות עליונים ותחתונים

解釋：所謂「普通」[火]，是人因諸世界而獲得的愛，來自祂的王權（מלכות，Malchus）層面（בחינה）；祂是統治一切上界與下界世界的偉大而可畏的君王，願祂受頌讚。

「普通」之火象徵人藉著沉思^{הי}的王權而自行生發的愛：祂是統治一切上界與下界世界的偉大而可畏的君王。
《Likkutei Torah》（לקוטי תורה）〈Shemini Atzeres〉篇援引本篇 מאמר（maamar）對「普通」之火的這一定義，並將它與「祂的右手擁抱我」所表達的偉大之愛作對照。

וכל צבא השמים³¹ לך משתחווים ואלף אלפין ורבו רבבן קדמוהי³² כו' כמבואר בגמרא³³ ובזוהר
בביאור ענין רבוי העולמות וגדולתו.

「天上的全體軍旅都向祢俯伏」，又「千千[事奉祢]，萬萬[站立在祢面前]……」，正如《Gemara》（גמרא）與《Zohar》（זהר）在闡釋諸世界的繁多及祂的偉大時所說明的那樣。

沉思俯伏於^{הי}面前的諸世界與天軍何其浩繁，正如塔木德與《Zohar》所描述的，會使人愛祂。這是人憑自己的努力所能達到的愛。

第 4 節 · 15-8

一與獨一：王權即是謙卑

5 וע"ד זה תקנו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] לומר בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד]^{34, 35} לפני ואהבת. כי
הנה אנו אומרים יחיד חי העולמים³⁶ מלך משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול כו'. פני יחיד הוא
למעלה מבחי' אחד.

沿著這個思路，我們的賢者，願其記念蒙福，制定在「你要愛」之前誦念「願祂榮耀王權之名永受祝福，直到永遠」。因為我們誦念：「獨一者（יחיד，Yachid），諸世界的生命，君王；祂的大名永世受讚美、受尊崇……」解釋：「יחיד」高於「一」（אחד，Echad）的層面。

賢者基於同一理由，制定在「你要愛」之前默誦「願祂榮耀王權之名永受祝福」這一句：藉著沉思^{הי}的王權，引發由此而生的愛。晨禱中稱^{הי}為「יחיד」，其層次高於「אחד」。

כי אחד היינו כמאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שהוא אחד בשמים ובארץ³⁷ ובד' רוחות העולם כי כל העולמות עליוני [עליונים] אינם תופסים מקום להיות יש ודבר נפרד בפני עצמם וכולא קמי' [קמיה] כלא וכאין נגדו חשיבי ממש ואין עוד מלבדו.³⁸

「אחד」是指，正如我們的賢者，願其記念蒙福，所說的，祂在天上、地上以及世界的四方都是一；因為所有上界世界都不佔有任何位置[屬於自身]，不成為各自獨立的實體與事物；「一切在祂面前皆如虛無」，它們在祂面前確實被視為空無，並且除祂以外別無他物。

「אחד」是指，הי 在天上、地上和四方都是一：諸世界雖然存在，在祂面前卻如同虛無，並沒有屬於自身的存在。這是從創造界的角度所說的 הי 的合一。

לכן נקרא אחד והיינו כשמעריכין אותו נגד העולמות. אבל יחיד פי' הוא יחיד ומיוחד בפני עצמו והוא לבדו הוא ואינו בגדר העולמות כלל.

因此，祂被稱為「אחד」；也就是說，這是相對於諸世界來衡量祂時而言。但「יחיד」是指，祂本身獨一無二，唯有祂自己，完全不屬於諸世界的範疇。

「אחד」仍然是在描述 הי 與諸世界的關係。「יחיד」則描述祂自身的情形，完全超越與諸世界的任何關係。

6 וחי העולמים מלך פי' שכל חיות העולמות שמחיה את כולם ומהווה את כולם עליונים ותחתונים אינו אלא בשביל שהוא מלך וכולם מקבלים חיות מבחי' מלכותו ית' בעבור היותו מלך עליהם.

「諸世界之生命，君王」意指：諸世界的一切生命力——祂藉此賦予萬有生命，使高處與低處的一切都得以存在——全是因為祂是君王；它們全都從祂的王權（מלכות，Malchus）這一層面領受生命力，因為祂是它們的君王。

「諸世界之生命，君王」意指：הי 唯有以它們君王的身分，才賦予諸世界生命與存在。王權是與他者相對的關係，因此，一切世界的生命力都來自 הי 的 מלכות，而非祂的本質。

39 וכן מה שמשובח ומפואר דהיינו השבח מחמת שמשיגים גדולתו הוא עדי עד כי לגדולתו אין חקר

ולמעלה יש שבח אחר שבח ועילוי אחר עילוי עד אין קץ ואין תכלית והכל הוא בעבור שמו הגדול

同樣，祂「受讚頌、得榮耀」——也就是眾生因領會祂的偉大而發出的讚頌——乃是「永永遠遠」，因為「祂的偉大無法測度」；在更高之處，讚頌接續讚頌，提升接續提升，沒有終盡，也沒有邊際；而這一切都是為了「祂偉大的名」。

眾生根據自己所領會的 הי 的偉大而讚頌祂，這讚頌永無止境，因為總有更高的層次可以領會。然而，這一切所讚頌的都是「祂偉大的名」，而不是祂自身。

כי להיות נקרא שמו ומלכותו עליהם בלבד הוא ואינו יכול לנגוע לבחי' עצמותו ומהותו כלל

因為這一切只是為了使祂的名與王權臨於它們之上；這根本無法觸及祂的本質與本體，

這一切的目的，是使 **ה'** 的名與王權臨於諸世界之上。其中沒有任何一點能觸及祂的本質；Torah Ohr（**תורה** **אור**）中較後的一篇論述（**מאמר**，maamar）（Miketz 40c）也作同樣的解釋：諸世界來自 **ה'** 的王權，那是外在的光輝，並不觸及君王自身；而「願名受頌讚」所說的，僅是名這一層面。

כי לית מחשב' תפיס' [תפיסא] בי' [ביה] כלל⁴⁰ שהוא יחיד ומיוחד ונשגב שמו לבדו⁴¹ כדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים.⁴²

因為「任何思念都不能把握祂」，祂是獨一無二的，且「唯有祂的名崇高」，如經上所寫：「祢的王權是所有世界的王權。」

任何思念都不能把握 **ה'**，因為祂獨一無二，唯有祂的名崇高。因此經文說：「祢的王權是所有世界的王權。」祂的王權與諸世界相關，而祂自身超越諸世界。

7 וזהו במקום שאתה מוצא גדולתו⁴³ שם אתה מוצא ענותנותו.⁴⁴ כדכתיב המשפילי לראות⁴⁵ בשמים ובארץ שאצלו ית' נחשב זאת להשפלה ולענוה להחיות רוח שפלים.⁴⁶

這就是「在你發現祂偉大之處，也在那裡發現祂的謙卑」的意思，正如經上所寫：「祂使自己降卑，俯察諸天與大地」；因為對祂（願祂受頌讚）而言，這被視為自我降卑與謙卑，為要「使卑微者的靈重新得生」。

賢者教導，凡提到 **ה'** 的偉大之處，也同時提到祂的謙卑。甚至俯察諸天與大地，對 **ה'** 而言也是自我降卑；祂如此作，是為了使卑微者得生命。

וכן מה שכתוב סומך נופלים ורופא חולים וזוקף כפופים⁴⁷ וכל הממלכה נקרא בשם ארץ להיות כארץ הלזו השפלה⁴⁸ שירדה ממקום כבודה להיות מלך שמו נקרא.⁴⁹

同樣，經上也寫道：「祂扶助跌倒的人，醫治病人，使彎腰的人挺起身來。」整個王權[層面]都以「大地」為名，因為它好比這低微的大地：它從自身尊榮之處降下，使祂得以被稱為「王」。

ה' 的王權被稱為「大地」，也就是最低的層級，因為統治諸世界，是從祂的尊榮中降下；祂自我降卑，使「王」成為祂被宣告的名，正如詩歌《Adon Olam》所說。在《Likkutei Torah》的〈Bamidbar〉篇中，Alter Rebbe 解釋，王權（**מלכות**，Malchus）被稱為「大地」，因為它是最低的層級，與人民相聯繫；他並提及這段論述。

8 ולכן זאת יבין כל יציר בשומו אל לבו וירחיב דעתו בגדולתו ית' ונפלאות מעשיו ברבוי העולמות עד
אין חקר הנה ישכיל שזהו ענותנותו ית' ואין ערוך אליו שאינו בגדר עלמין כלל.

所以，每一個受造者都會明白這一點：當他把這件事放在心上，並拓展心智，思量祂的偉大——願祂受頌讚——以及祂的作為在無窮無盡的眾多世界中所顯出的奇妙，他就會領悟，這正是祂的謙卑——願祂受頌讚；祂與這一切毫無可比擬，因為祂根本不屬於任何世界的範疇。

任何人若深入思量祂在無數世界中所彰顯的偉大，就會明白，這一切只是祂的謙卑。祂本身根本無法與這一切相比，因為祂完全超越了世界。

第 5 節 · 19

點燃、整理燈盞與誠命

9 והוא השוה ומשוה קטן וגדול ממילא תתלהט ותתלהב נפש ולב לאור באור האהבה בכל נפשך⁵⁰ ממש
לצאת מגדר העולמות כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ⁵¹ כלה שארי ולבבי.⁵²

祂是「自身平等，並使小與大相等的那一位」。因此，靈魂與心將因愛之光而熾燃、發亮，真正地「盡你的全魂」，超越諸世界的界限，如經上所說：「除祢以外，我在天上還有誰？在地上，除祢以外，我一無所求；我的肉身和我的心都渴望。」

ה'是「自身平等，並使小與大相等的那一位」（高節期祈禱文中的一句話）；因此，領悟到一切世界不過是祂的謙卑顯現的人，便會渴望徹底超越這些世界的界限，以「盡你的全魂」去愛。這是詩篇作者的呼喊：在天上或地上，除 ה' 以外，他一無所求，直到「我的肉身和我的心都渴望」；這裡的「渴望」（כלה, kalah），與第三段中靈魂「消逝」（כלות הנפש, kelos ha-nefesh）所用的詞相同。

וזזה ואהבת את ה' אלהיך כי אהבה משרש אבה שהוא מלשון חפץ ורצון.⁵³

這就是「你要愛 ה' (הוי, Havayah)，你的 אלהיך」的意思：愛（אהבה, ahavah）源自詞根意願（אבה, avah），意思是渴望與意願。

阿德莫爾·哈扎肯從愛（ahavah）的詞根意願（avah）來解讀「你要愛」，意為「想要」。在《Likutei Torah》（לקוטי תורה）Nasso篇中，他解釋說，這是指一個人以全心全魂，渴望 ה' 的合一在世界和自己的靈魂中彰顯。

דהיינו רעותא דלבא שיהי' [שיהיה] ה' אלהיך ולדבקה בו ממש וע"י אתערותא דלתתא זו יחול עליו אור האהבה מלמעלה להגדיל מדורת אש האהבה בלבו יותר מכדי כח אנושי ושרש נשמתו שהיא בגדר וגבול ונברא

也就是內心的意願，願 ה' 成為「你的 אלהיך」，並真正與祂緊密相連。藉著這由下而起的激發（אתערותא דלתתא，*isarusa dilesata*），由上而來的愛之光便會臨於他，使他心中愛火的烈焰擴大，超越人力所能及，也超越其靈魂根源所能及；因為靈魂根源仍有界限、仍受限制，且是受造的，

因此，愛就是內心渴望 ה' 真正成為「你的 אלהיך」，並與祂緊密相連。當一個人由下而喚起這份渴望時，由上而來的愛便臨於他，使他心中的火焰大到超過任何人所能生發的程度，甚至超過其靈魂根源所能生發的程度；因為連靈魂的根源也是受造且有限的。

לקרבה אל ה' ממש וביטול אליו במציאות ממש ע"י בחינת אהרן כהנא רבא

從而真正親近 ה'，並在實際存在的層面上對祂自我消融（ביטול，*bittul*），這是藉著大祭司亞倫（אהרן）這一層面而成就的。

藉著超然的亞倫大祭司所賜下的由上而來之愛，人便能真正親近 ה'，並在祂面前放下自己的存在。

כי ואהבת בגמטריא ב' פעמים אור ונקרא' [ונקראת] בחינה זו בהטיבו שמטוב וחסד עליון משפיע על רוח שפלים⁵⁴ להטיב ולהגדיל את האהבה שלמטה.⁵⁵

因為「你要愛」（אהבת，*ve-ahavta*）的數值等於「光」（אור，*or*）的兩倍。這一層面稱為「當他使之受惠」（בהטיבו，*be-heitivo*），因為祂以至高的良善（טוב，*tuv*）和慈愛，賜予謙卑者的靈，使下方的愛更為美好（להיטיב，*leheitiv*）並增長。

ve-ahavta 的數值是 414，恰為光（*or*）的數值 207 的兩倍，暗示兩道愛之光：一道由下而來，一道由上而來；Kehot 的註釋指出，其來源是阿里扎爾（האריז"ל）關於 Shema 祈禱的意念（《Shaar HaKavanos》；《Pri Etz Chaim》）。由上而來的愛稱為「使之受惠」（*be-heitivo*），此處將其讀作源於「良善」（*tuv*）；這愛來自 ה' 對謙卑者的良善，使下方的愛更美好、更廣大。

אך הנה באמת גם אתערותא דלתתא כנ"ל אשר יחפוץ האדם לדבקה בו ממש גם זאת מתת אלהים היא לא לפי כח נפש האדם ומזגו ותכונתו

然而，事實上，甚至上述由下而起的激發——即人渴望真正與祂緊密相連——也同樣是 ה' 的恩賜，並非依照人的靈魂之力量、性情與稟賦而有。

阿德莫爾·哈扎肯進一步指出：甚至由下而起的激發，也就是人自己渴望與 ה' 緊密相連，實際上也不是出自他自己；這同樣是「ה' 的恩賜」，並非由人的性情或力量所產生。

ונקרא' [ונקראת] בחינת ובהעלות אהרן שאהרן העליון הוא הנותן כח בכנסת ישראל לעורר את האהבה זו.

這稱為「當亞倫點燃時」（**בהעלות**，be-haalos）這一層面，因為超然的亞倫正是賜予以色列會眾力量、使他們喚起這份愛的那一位。

這稱為「點燃」（be-haalos，字面意為「提升」），因為超然的亞倫賜予以色列力量，使他們能提升自身的愛。

וזהו בין הערבים שהוא מדת ערב ולילה וחשך מצד עצמו שאין בו אור. אבל מדת בוקר שהוא מדת אברהם איש החסד כמ"ש וישכם אברהם בבקר^{56,57} הוא בחינת בהטיבו.

這就是「在兩個傍晚之間」：它是傍晚、夜晚與黑暗的屬性，其本身沒有光。但清晨的屬性，也就是慈愛之人亞伯拉罕（**אברהם**）的屬性，如經上所說：「亞伯拉罕清早起來」，則是「當他使之受惠」這一層面。

傍晚代表人獨自一人、其自身昏暗而無光，所以那時的點燈稱為「點燃」：亞倫點亮原本無光之物。清晨則是亞伯拉罕的慈愛屬性；那時的點燈稱為「使之受惠」，指由上而來、使愛增長的部分。

(ועמ"ש לקמן בד"ה רני ושמחי⁵⁸ בענין רננא ברמשא ושמחה בצפרא) והנה מי זה האדם שיגיע עד הלום שיגיע אליו בחי' אהרן העליון. אך הוא ע"י תורה ומצות.

（並參看下文以「歌唱並歡喜」為首的 **מאמר**（**מאמר**，maamar），論及「夜間歌唱，清晨歡喜」。）如今，誰能達到這樣的境地，使上界亞倫（**אהרן**）的層面臨到他呢？然而，這是藉著妥拉（**תורה**，Torah）與誠命（**מצות**，mitzvos）而達成的。

本文指向後面一篇以「歌唱並歡喜」為首的 **מאמר**（maamar），即《Torah Ohr（**תורה אור**），Miketz 37a）。其中，「夜間歌唱」是王權（**מלכות**，Malchus）降至下界深處時的渴望；「清晨歡喜」則是在它從上方領受光之後而生的喜悅，這一組對應與點燃和維持燈火相仿。接著，本文問：一個平凡的人如何能達到上界亞倫的幫助臨到自己的地步？答案是：藉著妥拉與誠命。

כי נר מצוה שהמצות נמשכין ממקום גבוה מאד נעלה. ולפיכך אין בהם השגה כלל כמשל השמן הנ"ל שאין נכנסים בפנימיות נפשם רק בבחי' מקיף עליהם מלמעלה

因為「一項誠命（**מצוה**，mitzvah）是一盞燈」，誠命源自極其高超之處。因此，人對它們完全無從理解，正如上文油的譬喻：它們不進入靈魂的內在，只是從上方環繞著靈魂，

誠命被稱為「燈」，因為它們來自高到心智無法領會之處。正如油一般，它們不進入靈魂的理解之中，而是從上方環繞著靈魂。

כמ"ש שום תשים עליך מלך⁵⁹ כמו מלך המושל על עמו והוא גבוה עליהם והם עושין רצונו בלי טעם ודעת כי מצות המלך היא ולב מלכים אין חקר⁶⁰ ההשגה שבעבורם נצטוו

正如經上所說：「你務要在自己之上立一位王」：就像一位統治百姓、地位高於他們的王；百姓不講理由或理解，便遵行他的意願，因為這是王的命令；「君王的心不可測度」：[也是如此，]人們無法理解誠命所以頒下的理由。

妥拉命人立王治理自己，表明了這種關係：臣民遵行王的命令，並不理解其中的理由，因為王的理由超出他們所能理解的範圍。同樣，猶太人遵行誠命，是因為這是王的意願，雖然他們無法領會其理由。

רק מ"מ הוא ע"ד משל כאדם שתופס את המלך באחד מאבריו וממשיכו אליו הנה גם חיותו שבקרבו נמשך אחריו כך כתיב וימינו תחבקני.^{61,62}

然而，儘管如此，這仍可用一個譬喻來說明：好比一個人抓住王的一個肢體，把王拉向自己，王體內的生命力也隨之而來。因此經上說：「祂的右手擁抱我。」

然而，抓住王一個肢體的人，便把整位王拉到自己身邊，因為王的生命力存在於每一個肢體之中。同樣，一個人履行一項誠命，就把 ה' 本身引到自己身邊，正如經文所說：「祂的右手擁抱我。」

כי הנה רמ"ח מ"ע [מצות עשה] הם רמ"ח אברין דמלכא וע"י המשכת המצות ממילא נמשך אחריו בחי' יחודו ית' בעצמו ובכבודו בבחינת יחודו כנ"ל:

因為二百四十八條積極誠命，就是王的二百四十八個肢體；藉著引下誠命，祂的合一層面便自然而然地隨之被引下——願祂受頌讚，這是祂親自、在自身與尊榮中的合一層面，[正如]上文所述。

二百四十八條積極誠命被稱為王的二百四十八個「肢體」。人藉著履行誠命，便引下 ה' 自身的合一；如上文所解釋，這合一超越一切世界。

在事奉中的實踐

沉思 ה' 超越一切世界的偉大只是祂的謙卑，直到心中渴望 ה' 自己；要知道，連這份渴望也是祂的恩賜，並藉著實踐誠命而達到祂，因為誠命的理由超越理解。

討論問題

1. 為什麼針對精神層面的禁令，需要以燈光而非筵席來紀念？
2. 油能熄滅倒在上方的火焰，怎麼會成為燈光的來源？這對於那些理由我們無法理解的誠命說明了什麼？
3. 「一」與「獨一」有何不同？為什麼這會引發渴望離開世界的愛？
4. 如果連由下而起的激發也是來自上方的恩賜，人還有什麼可做？
5. 握住君王的一肢，如何說明單一誠命的力量？

註記

第 1 段

1 ענין חנוכה

此註記請讀者參看雷貝對本篇 מאמר 所作的來源註記；該註記先前刊於 Kehot 版本中。

KEHOT 註記

ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. בכמה כת"י מצוין "שבת חנוכה תק"ס". ראה ברשימת המאמרים שבסו"ס מאמרי אדה"ץ הקצרים ע' תרכד הערה 159. לכללות המאמר ראה אדה"ת בראשית כרך ז ע' תתתא, ב ואילך. נ"ד כרך א ע' תקעו.

2 קבעו הנס בנרות

雷貝問：為何哈努卡節以燈火而非軍事勝利作為節日的誠命，畢竟若沒有勝利，就不會有油的奇蹟？他的回答是，戰爭本身就是為了那些燈火：靈魂之燈和誠命之燈。

KEHOT 註記

והרי בחנוכה ה' גם הנס דמסרת גבורים ביד חלשים כו' ובלעדו א"א נס הנרות (אבל גם לולא נס הנרות — ה' נגאלים מגלות יון ע"י הנס דמסרת) — ועכצ"ל שגם המלחמה היתה בענין הנרות (בר הנשמה ובר המצוה). — (ממכתב כ"ק אדמו"ר זי"ע ימי החנוכה תשל"א) לקו"ש ח"ה ע' 445. ראה אדה"ת בראשית כרך ה תתקסו, ב. ובכרך ז תתקס, א בהקשר למנה קבעו בנרות הלל והודאה ולא במשחה ושמחה כמו ביו"ט. וראה שם תתתמ, ב. ובד"ה מאי חנוכה תשמ"ז. דהרי עיקר הנס הוא נצחון המלחמה וכנוסח תפלת על הנסים ובפרט לפי הנוסח "ועל המלחמות". ראה פלח הרמון בראשית ק, א. בלקו"ת קרח נד, ד מציין לד"ה זה בענין שמעשה המצות נקי נר מצוה.

3 末底改 (מרדכי) 寫信給猶太人，要他們把從仇敵手中得享安息的日子定為「歡宴喜樂的日子」，彼此餽贈，也施予窮人。以身體為媒介的慶典，正與針對身體的命相相稱。(背景：Steinsaltz Tanakh)

אסתר ט:22 ט"ז

כִּי־יָמִים אֲשֶׁר־נָחַז בָּהֶם הַיְּהוּדִים מֵאִי־בִיָּהֶם וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּד לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲכָל לַיּוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מִשְׁתָּה וּשְׂמִינָה וּמִשְׁלַח מִנּוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִמִּנּוֹת לְאֲבִינָיִם:

the days wherein the Jews had rest from their enemies, and the month which was turned unto them from sorrow to gladness, and from mourning into a good day; that they should make them days of feasting and gladness, and of sending portions one to another, and gifts to the poor.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

4 בחומר ובלבנים

埃及人以艱苦的勞役「用灰泥和磚塊」使以色列人的生活苦不堪言；這種勞作意在摧折身體與精神，是一種肉身的流亡。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Exodus 1:14 ד"ד

וַיִּמְרֹרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָּנִים וּבְקִלְעִיבָדָה בִּשְׂדֵה אֶת לְקִיעֲבָדָתָם אֲשֶׁר־עָבְדוּ בָּהֶם בַּפֶּה:

And they made their lives bitter with hard service, in mortar and in brick, and in all manner of service in the field; in all

their service, wherein they made them serve with rigour.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

5 ושללם לבו

「奪取他們的財物作為掠物」這句話，先出現在哈曼頒布、針對猶太人的命令中（《以斯帖記》3:13），後來又出現在國王准許猶太人自衛的詔書中（8:11）；這正是 Kehot 註釋所引的經文。Alter Rebbe 引用這句話，指出哈曼的威脅針對猶太人的性命與財物。(背景：Steinsaltz Tanakh)

אסתר ח:11 א"י

אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־עִיר־וְעִיר לְהַקְהֵל וּלְעַמֵּד עַל־נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־חַיִּיל עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֲתָם טָף וְנָשִׁים וּשְׁלָלָם לְבוֹז:

that the king had granted the Jews that were in every city to gather themselves together, and to stand for their life, to destroy, and to slay, and to cause to perish, all the forces of the people and province that would assault them, their little ones and women, and to take the spoil of them for a prey,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

אסתר ח, יא.

6 שו"ה להשמיד — משא"כ בחנוכה

在這份手稿中，此處增添了「在希臘流亡期間」一語。

KEHOT 註記

בבוכ 167 נוסף: בגלות יוון.

7 שו"ה אדמתם — התורה

在這份手稿中增添了「他們企圖」一語，因此句子成為「只有妥拉遭受流亡，他們企圖使他們忘記妥拉」。

KEHOT 註記

בבוכ 167 הני"ל נוסף: שרצו.

8 לפיכך קבעו בנרות על שם הפסוק . . כי נר מצוה ותורה אור

雷貝援引拉希對 Shabbos 23b 的註釋，指出「誡命是燈，妥拉是光」這節經文特別適用於哈努卡燈。

Shabbat 23b כ"ג

KEHOT 註記

ושייך במיוחד לנר חנוכה — ראה פרש"י ד"ה בנים שבת כג, ב. (וראה לקו"ש ח"ז ע' 143) מכתב כ"ף כסלו תשמ"ו.

9 所羅門 (שלמה) 對兒子的訓示：「因為誡命 (מצוה, mitzvah) 是燈，妥拉 (תורה, Torah) 是光，管教的責備是生命之道。」這是一盞盛著油的燈，旁邊有一道向四方擴散的光。Alter Rebbe 以這節經文說明，為何人們在光明節 (חנוכה, Chanukah) 點燈慶祝；這節經文也是整篇 maamar 的關鍵。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Proverbs 6:23 ו'כ"ג

כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר וְדָרֶךְ חַיִּים תּוֹכַחֲת מוֹסֵר:

For the commandment is a lamp, and the teaching is light, And reproofs of instruction are the way of life;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 2 段

10 מה שהמשיל המצוה לנר

策馬赫·策德克 (צמח צדק) 在《箴言》中討論「**מצוה**是燈盞」這句經文，與此處的論述相呼應。

KEHOT 註記

ראה באוה"ת נ"ך משלי ע' תקעו.

11 שהנר נקרא על שם השמן

策馬赫·策德克引述了這一點：燈盞以其油為名。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת נ"ך כרך א ע' תקעו. ראה לקמן לה, ב: ענין הנר הוא שקרוי ע"ש הפתילה כי הוא עיקר הנר. — וראה ד"ה ענין חנוכה סה"מ תרמ"ג ע' לו שיש בנר ב' פ"י ושניהם הם כוונה אחת. ע"ש.

12 דאורייתא מחכמה נפקת

Zohar (זהר) 教導，妥拉源自智慧 (חכמה, Chochmah)，即至高的智慧；阿德莫爾哈扎肯 (אדמו"ר הזקן) 藉此指出，經文中的「光」是指口傳妥拉所顯明的智慧。

Zohar II, 121a, ח"ב קכא,

KEHOT 註記

זח"ב קכא, א.

13 בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה

ה'指示摩西 (משה) 關於香壇的事：亞倫 (אהרן) 每天早晨焚香，「在他整理燈盞時」(בהיטיבו, be-heitivo)，清除舊燈芯，並以新油預備燈盞。這個詞也有「使之良好」的意思，正是本篇 maamar 所據以闡發的含義。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Exodus 30:7 שמות ל':ז

והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את־הנרות

יקטירנה:

And Aaron shall burn thereon incense of sweet spices; every morning, when he dresseth the lamps, he shall burn it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

14 שו"ה בהטיבו — ובהעלות

這份手稿在此處寫作：「並且寫道：『當 [亞倫] 點燃時』。」

KEHOT 註記

בבוקר 167 הנ"ל: וכתוב ובהעלות.

15 到了晚上，亞倫焚香，「在他點燃燈盞時」(בהעלות, be-haalos；字面意思是「升起」)。阿德莫爾哈扎肯提出疑問：為何此處使用另一個動詞？(背景：Steinsaltz Tanakh)

Exodus 30:8 שמות ל':ח

ובהעלות אהרן את־הנרות בין הערבים יקטירנה קטרת תמיד לפני ה' לדרתכם:

And when Aaron lighteth the lamps at dusk, he shall burn it, a perpetual incense before the L-RD throughout your generations.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

16 גבי בבוקר כתיב בהטיבו . . בהעלותך

《Likutei Torah》(לקוטי תורה) 中的這些段落回指此處的論述。Beha'alotcha 一節談到，金燈臺是眾靈魂的源頭，而其

七盞燈則象徵七位牧者與七項屬性。

Song of Songs 5:4 שיר השירים ה':ד

דודי שלח ידו מן־הדלת ומעי המו עלי:

My beloved put in his hand by the hole of the door, And my heart was moved for him.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בלקו"ת בהעלותך לו, ב. תבא מב, ג. שה"ש ה, ד. סה"מ תרל"ב כרך ב ע' תקכד — מציין לכאן.

17 כמבואר בתניא

《Tanya》(תניא) 第三十七章解釋，以色列的靈魂分為六十萬個總體靈魂，每個靈魂又進一步分為許多火花。手稿以《Likutei Amarim》這個別名稱呼該書。

KEHOT 註記

פרק לו. [בבוקר 167 הנ"ל: בלק"א].

18 בשבעים נפש שירדו אבותינו למצרים

摩西提醒以色列人，他們的祖先下到埃及時共有七十個靈魂；如今，ה'已使他們的人數增多，如天上的星辰一般。這七十個靈魂是所有猶太靈魂的總體根源。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Deuteronomy 10:22 דברים י':כ"ב

בשבעים נפש ירדו אבותינו מצרים ועתה שמך ה' אלקיך כבוכבי

השמים לרב:

Thy fathers went down into Egypt with threescore and ten persons; and now the L-RD thy G-d hath made thee as the stars of heaven for multitude.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 3 段

19 אהרן שושבינא דמטרוניא

《佐哈爾》另一段經文也稱亞倫為 מטרוניא 的婚禮侍從。

Zohar I, 266b, ח"א רסו,

Zohar II, 49b, ח"ב מט, בבוקר

KEHOT 註記

ראה זח"א רסו, ב. זח"ב מט, ב. זח"ג (רע"מ) כ, א. קעז, ב. קפ, ב. ערה, ב. ראה לקמן פא, א. לקו"ת בהעלותך כט, ג. בלקו"ת מסעי פט, ב מציין לכאן בענין שודמ"ט. ראה אוה"ת תצוה ע' אתקסג ענין שושבינא דמטרוניא. לקו"ש חכ"ב ע' 61 ואילך. ובספר הערכים — חב"ד כרך ב ע' כז ואילך.

20 אהרן שושבינא דמטרוניא

《佐哈爾》(זהר, Zohar) 稱亞倫 (אהרן) 為王后 (מטרוניא, Matronita) 的婚禮侍從，負責預備聖者的臨在 (שכינה, Shechinah) 與以色列，使他們與君王結合；在此，他的職分是點燃他們的愛。

Zohar, Addenda, Volume I 50:362–373, ספר הזהר, תוספות,

כרך א ז':שס"ב-שע"ג

21 אהרן שושבינא דמטרוניא

《忠信牧人》(רעיא מהימנא, Raya Mehemna) 稱亞倫為 מטרוניא 的婚禮侍從。

Zohar, Vayikra 47:334–49:342, ספר הזהר, ויקרא מ"ז:של"ד-

מ"ט:ש"מ

All this happened when the men were sinful and not worthy that the spirit of prophecy should rest upon them.' AND IF THE WHOLE CONGREGATION OF ISRAEL SHALL ERR, ETC. This has been explained to mean, "err in interpreting the law". The "congregation" ('adath) refers to those who were in Jerusalem, from whence instruction went forth to all the people, so that if those who were there erred the whole people erred. AND THE THING BE HID FROM THE EYES OF THE ASSEMBLY: the eyes of the assembly are the

...
The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

22

כהן לאל עליון

מלכי (אברם) 得勝後，撒冷 (שלם) 王麥基洗德 (צדק) 以餅和酒迎接他；「他是至高者 ה' 的祭司。」阿德莫爾·哈扎肯 (אדמו"ר הזקן) 將這句話用於亞倫，視他為上界的祭司。(背景：Steinsaltz Tanakh)

בראשית י"ד:18

ומלכיצדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון:

And Melchizedek king of Salem brought forth bread and wine; and he was priest of G-d the Most High.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

23

אהרן . . משבעה רועים

有人詢問亞倫被列為七位牧者之一的出處，因為塔木德 (Sukkah 52b) 並未提到他。雷貝指出《Zohar Chadash》(末尾，Tikkunim 104a) 列出亞伯拉罕、以撒、雅各、亞當、亞倫、大衛和所羅門；又指出《Zohar》(2:26b) 將亞倫與摩西並列。他沒有對其餘問題作定論。

KEHOT 註記

ראה בלקו"ש ח"כ ע' 643 המקור לזה (ממכתב ימי הסליחות ה'תשי"ט), וז"ל: לשאלתו המקור למש"כ בתו"א (לב, ב). ובלקו"ת בהעלותך (כט, ג) דאחרן הוא מז' רועים, דבסוכה (בב, ב) לא נזכר. וכהנ"ל הוא בעוד מקומות בתו"א — כמצוין במפתח. והמקור ע"ז י"ל בשנים: א) בז"ח (בסופו. תיקונים קד, א): קם רע"מ על רגליו ואמר רע"מ קדישין אברהם יצחק ויעקב ואדם קדמא ואהרן ודוד ושלמה. ועפ"ז מתורץ ג"כ: 1) בתו"א (פב, א) — דאברהם הוא הרועה הראשון ובסוכה — אדה"ר. 2) בתו"א (לג, ג) משמע דגם יצחק בכלל הרועים. 3) בזח"ב (כו, ב): הוא (לי יחיד) אהרן ומשה — לאכללא דא בדא. להעיר מתענית ט, א. וי"ל דלכן בהנ"ל לא נמנה רק א' מהם — העיקרי באותו ענין. וק"ל. והנה עוד יש להקשות בזה, והוא העיקר. בתו"א ולקו"ת מפרש ענין הז"ר שמשפיעים אלקות לכנס"י כו' ואינו מובן כלל מה ענין שת ומתושלח בזה? והנה הצ"צ עה"פ במיכה (ה, ד) מדויק דשני פ"י בתיבת והקימונו: א) על אשור. ב) על בניי (כפ"י התרגום) — ובדרך ממילא ינוצח אשור. ועפ"ז נ"ל ליישב כהנ"ל — דבסוכה הוא לפי פ"י הא'. ובז"ח ע"פ פ"י הב'. ולולא דמסתפינא הייתי אומר לבדוק בדפוסים הראשונים של הז"ח אולי צ"ל במקום אדה"ר — יוסף. וע"ד האושפזין דחה"ס. אבל עומד לנגד ביאור זה מה שבתו"א (לג, ד) ובסהמ"צ להצ"צ מצות חנוכה מעתיק מסוכה הנ"ל ומפרש ענין הרועים כנ"ל. אבל יעוין שם שמביא מהז"ר רק אברהם יעקב ומשה. ועצ"ע. ואכ"מ.

24

משבעה רועים

塔木德談到七位牧者；其名單中沒有亞倫，而雷貝 (הרבי)

在註釋中的書信論及了這一點。

סוכה נ"ב ב:י"ג Sukkah 52b:13

"וְהָיָה זֶה שְׁלוֹם אֲשׁוּר כִּי יָבֹא בְּאַרְצֵנוּ וְכִי יִדְרֹךְ בְּאַרְמוֹתֵינוּ וְהִקְמִינוּ עָלָיו שִׁבְעָה רֹעִים וְשִׁמְנָה נְסִיכֵי אָדָם". מֵאֵן נִינְהוּ "שִׁבְעָה רֹעִים"? דָּוִד בְּאַמְצַע, אָדָם שֶׁתּוֹשְׁלַח מִימֵינוּ, אַבְרָהָם יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה בְּשִׁמְאֵלוֹ. וּמֵאֵן נִינְהוּ "שִׁמְנָה נְסִיכֵי אָדָם"? יִשִּׁי, וְשָׂאוּל, וְשִׁמְשׁוֹן, עָמוֹס, וְצִפְנְיָה, צִדְקָה, וּמְשִׁיחַ, וְאַלְיָהוּ.

And this shall be peace: when the Assyrian shall come into our land, and when he shall tread in our palaces, then shall we raise up against him seven shepherds and eight princes among men" (Micah 5:4). Who are the "seven shepherds"? — David in the middle, Adam, Seth and Methuselah on his right, and Abraham, Jacob and Moses on his left. And who are the "eight princes among men"? — Yishai, Shaul, Shmuel, Amos, Zephaniah, Zedekiah, the Messiah, and Elijah.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Daf Shevui (CC0)

25

כשלהבת העולה מאליה

智者說，必須點燃燈火，直到火焰自行升起；此處這是用來描述對 ה' 的愛如何變得能自我維持。

שבת כ"א א:ט"ו Shabbat 21a:9

תְּנִי רַמִּי בַר תָּמַא: פְּתִילֹת וְשִׁמְנִים שְׁאֵמְרוּ חֲכָמִים אֵין מְדַלְקִין בְּהֵן בְּשִׁבְתָּ — אֵין מְדַלְקִין בְּהֵן בְּמִקְדָּשׁ, מִשּׁוּם שְׁנֶאֱמַר: "לֹהֲעֹלֹת נֹר תְּמִיד". הוּא תְּנִי לָהּ, וְהוּא אָמַר לָהּ — קְדִי שְׁתֵּהָא שְׁלֵקְתָּ עוֹלָה מְאִילָהּ, וְלֹא שְׁתֵּהָא עוֹלָה עַל יְדֵי דָבָר אַחֵר.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

26

ואהבת

摩西 (משה) 在《示瑪》(שמע, Shema) 中命令以色列：「你要全心、全性命、盡全力愛 הוי' (Havayah)，就是你的 תמיד」。阿德莫爾·哈扎肯說，這份隨著誦讀《示瑪》而領受的愛，必須真正深植於每一顆心中。(背景：Steinsaltz Tanakh)

דברים ו':ה' Deuteronomy 6:5

וְאָהַבְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדְךָ:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

界的王權解讀為這種謙卑。

Megillah 31a:12-13 מגילה ל"א א"י"ב-י"ג

אמר רבי יוחנן: כל מקום שאמה מוצא גבורתו של הקדוש ברוך הוא, אמה מוצא ענוותנותו. דבר זה כתוב בתורה, ושנוי בנביאים, ומשולש בכתובים. כתוב בתורה: "כי ה' אלקיכם הוא אלקי האלקים ואדוני האדונים", וכתוב בתורה: "עושה משפט יתום ואלמנה". שנוי בנביאים: "כה אמר ה' ונשא שוכן עד וקדוש וגו'", וכתוב בתורה: "ונאת דכא ושפל רוח", משולש בכתובים, דקתיב: "סולו לרוכב בערבות בקה שמו", וכתוב בתורה: "אבי יתומים" ...

Yohanan said: Wherever you find [mentioned in the Bible] the power of the Holy One, blessed be He, you also find his humility. This fact is stated in the Torah, repeated in the Prophets, and stated a third time in the [Sacred] Writings. It is written in the Torah, "For the L-rd your G-d, He is the G-d of gods and L-rd of lords," and it says immediately afterwards, "He executes justice for the orphan and widow" (Deuteronomy 10:17). It is repeated in the Prophets: "For thus said He who ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Daf Shevui (CC0)

45

המשפילי לראות

詩篇作者讚美 ה', 祂居於高處, 卻「俯身觀看諸天與大地」: 從祂的高處看來, 連諸天也在祂之下。祂甚至垂顧最高的世界, 也是一種降下。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 113:6 תהילים קי"ג:ו

המשפילי לראות בשמים ובארץ:

That looketh down low Upon heaven and upon the earth?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קיג, ו. סומך נופלים ורופא חולים וזוקק כפופים:

46

להחיות רוח שפלים

ה'藉先知說: 祂居於高處和聖潔之處, 也與心靈破碎、地位卑微的人同在, 「為要使卑微者的精神復甦」。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Isaiah 57:15 ישעיהו נ"ז ט"ו

כי כה אמר ה' ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת-דכא ושלפיריות להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדקאים:

For thus saith the High and Lofty One That inhabiteth eternity, whose name is Holy: I dwell in the high and holy place, With him also that is of a contrite and humble spirit, To revive the spirit of the humble, And to revive the heart of the contrite ones.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

47

זוקק כפופים

「扶起屈身的人」, 這是詩篇作者列舉 ה' 對弱者的慈愛之一; 這句話也出現在晨間祝福中。這是祂謙卑的更多例證。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 146:8 תהילים קמ"ו:ח

Havayah פקח עורים ה' זקק כפופים ה' אהב צדיקים:

The L-RD openeth the eyes of the blind; The L-RD raiseth up them that are bowed down; The L-RD loveth the righteous;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

48

להיות כארץ הלזו השפלה

《Likkutei Torah》解釋, ה'的王權被稱為「大地」, 因為它是與人民相聯繫的最低層級, 並明確提到本篇maamar中的「好比這低微的大地」一語。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת במדבר ה, ב. אוה"ת פ' לך תשכה, א.

49

מלך שמו נקרא

Kehot 對這些文字所列的出處指引 (註記見下方)。

KEHOT 註記

פיוט אדון עולם.

第 9 段

50

בכל נפשך

「盡你的靈魂」是愛 ה' 這項命令中的措辭; 此處它描述一種渴望超越諸世界界限的愛。

Deuteronomy 6:5 דברים ו':ה

ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

51

מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ

亞薩 (אסף) 在為惡人得勢而苦惱之後, 於親近 ה' 中找到了答案: 「除你以外, 我在天上還有誰? 除你以外, 我在地上也無所願求。」阿德莫爾哈扎肯 (אדמו"ר הוקן) 引述這段話, 指出它是真正之愛的精髓。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 73:25 תהילים ע"ג:כ"ה

מי"לי בשמים ועמך לא-חפצתי בארץ:

Whom have I in heaven but Thee? And beside Thee I desire none upon earth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

52

כלה שארי ולבבי

亞薩接著說: 「我的肉身和我的心渴慕至耗盡 (כלה, kalah)」; 按字面義, 它們可能衰竭, 但 ה' 是他的分。阿德莫爾哈扎肯將 kalah 解讀為靈魂對 ה' 的渴望, 在愛 ה' 中耗盡。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 73:26 תהילים ע"ג:כ"ו

כלה שארי ולבבי צור-לבבי וסלקי אלקים לעולם:

My flesh and my heart faileth; But G-d is the rock of my heart and my portion for ever.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

53

כי אהבה משרש אבה שהוא מלשון חפץ ורצון

Nasso 篇將愛解釋為源於意願 (avah): 一個人以全心全魂的意願與渴望, 盼望 אלקות 及其合一在世界和靈魂中彰顯。Masei 篇也以同樣方式解讀「你要愛」: 內心渴望 Havayah 顯現為「你的 אלקים」。

KEHOT 註記

בלקו"ת נשא כו, ב מפרש "הכוונה שיהיה רצון האדם וחפצו ובקשתו בכל לב ונפש להיות גילוי אלקותו ויחודו ית' בעולם ונפש "ע"ש. ראה ספר החקירה להצ"צ צב, א בשרש ישע. וראה גם לקו"ת מסעי פח, ד. ואתחנן ט, ב.

54 רוח שפלים

הי使「卑微者的靈」得以甦醒；此處指由上而來的善，使下方的愛擴展。

Isaiah 57:15 ישיעיהו נ"ז ט"ז

כי כה אָמַר יְהוָה וְנִשְׁאַל שָׁכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ מִרוֹם וְקָדוֹשׁ אֲשָׁכֵן וְאַתָּה דָּכָא וּשְׁפִלִירוֹת לְהַחְיֹת רוּחַ שְׁפָלִים וּלְהַחְיֹת לֵב נִדְכָּאִים:

For thus saith the High and Lofty One That inhabiteth eternity, whose name is Holy: I dwell in the high and holy place, With him also that is of a contrite and humble spirit, To revive the spirit of the humble, And to revive the heart of the contrite ones.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

55 ואהבת בגימט' ב' פעמים אור

Kehot 的註記指出，Pri Etz Chaim 對此有進一步解說。

KEHOT 註記

שער הכוונות כוונת ק"ש. פע"ח שער הק"ש פכ"ג וכו"ה.

56 וישכם אברהם בבקר

Kehot 的註記指出，這些文字見於 Genesis 25:3。

Genesis 25:3 בראשית כ"ה ג

KEHOT 註記

בראשית כה, ג.

57 וישכם אברהם בבקר

亞伯拉罕（אברהם）清早起來，前往捆縛以撒（יצחק）之事；清晨與亞伯拉罕相聯，他是慈愛之人。同樣的字句也見於《創世記》19:27 和 21:14；Kehot 註記所列的參照是 25:3。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Genesis 22:3 בראשית כ"ב ג

וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיִּתְּבֶשׂ אֶת־חֲמורוֹ וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֵצִי עָלָה וַיִּקַּח וַיֵּלֶךְ אֱלֹהֵי־מָקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹקִים:

And Abraham rose early in the morning, and saddled his ass, and took two of his young men with him, and Isaac his son; and he cleaved the wood for the burnt-offering, and rose up, and went unto the place of which G-d had told him.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

58 לקמן בד"ה רני ושמחי

本文《歌唱歡欣吧，錫安的女兒》講解哈努卡節先知書選讀，始於37a頁。其解釋說，「傍晚的歌唱」是王權（מלוכות）下降至較低世界；由於與上方相距遙遠，便歌唱並渴望被吸納於上方；而當它領受一切光時，則處於喜樂中。這正是與「點燃」和「使之受惠」相同的傍晚與清晨之配對。

KEHOT 註記

לו, א.

59 שום תשים עליך מלך

摩西（משה）所定的君王之法：「你要確實立一位君王治理你；他必須是 ה、你的、所揀選的。」阿德莫爾哈扎肯以此描繪誠命（מצוות，mitzvos）如同君王的命令，人應不求理解而服從。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Deuteronomy 17:15 דברים י"ז ט"ו

שׁוּם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹקֶיךָ בּוֹ מִקִּרְבֵּי אֲחֵיךָ תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא־אֶחֱיךָ הוּא:

thou shalt in any wise set him king over thee, whom the L-RD thy G-d shall choose; one from among thy brethren shalt thou set king over thee; thou mayest not put a foreigner over thee, who is not thy brother.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים יז, טו.

60 ולב מלכים אין חקר

所羅門（שלמה）的箴言說：天何其高，地何其深，「君王之心深不可測」，因為君王所衡量的，遠非臣民所能知曉。君王命令的理由，超出臣民所能理解的範圍。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Proverbs 25:3 משלי כ"ה ג

שָׁמַיִם לְרוֹם וָאָרֶץ לְעֵמֶק וְלֵב מְלָכִים אֵין חֶקֶר:

The heaven for height, and the earth for depth, and the heart of kings is unsearchable.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ע"פ משלי כה, ג.

61 וימינו תחבקני

那位心愛的女子思慕著她的愛人，想像他就在身旁：「他的左手在我頭下，他的右手擁抱我。」藉著誠命（מצוות，mitzvos），以擁抱的方式使人親近祂。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Song of Songs 2:6 שיר השירים ב' ו' ג

שְׁמָאלוֹ תַחַת רִאשִׁי וַיְמִינוּ תַחְבֵּקֵנִי:

Let his left hand be under my head, And his right hand embrace me.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שה"ש ב, ו, ח, ג.

62 וימינו תחבקני

同樣的詞句在《Shir HaShirim（שיר השירים）》末尾附近再次出現；Kehot 將此處列為第二個出處。

Song of Songs 8:3 שיר השירים ח' ג

שְׁמָאלוֹ תַחַת רִאשִׁי וַיְמִינוּ תַחְבֵּקֵנִי:

His left hand should be under my head, And his right hand should embrace me.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)



LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text、the English translation、our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引述來源（經由 Sefaria）：Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Daf Shevui (CCO); Torat Emet 363 (Public Domain); Maginei Eretz: Shulchan Aruch Orach Chaim, Lemberg, 1893 (Public Domain); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Constantinople, 1740 (CC-BY-NC).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助（openai/gpt-6-luna-pro:batch）為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/3/

為尊崇.....而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok